

SUBSIDIERING ONDERWIJS NEDERLANDSE TAAL IN HET BUITENLAND

Geschiedenis

De subsidiering van het onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur in het buitenland, van kracht vanaf 1983, is afgebouwd tussen 2013 en 2017. Dit onderwijs, met als voornaamste doel de vergemakkelijking van terugkeer naar en toegang tot het Nederlandse onderwijs bleef echter onverminderd van belang. Ongeveer 14000 scholieren in 118 landen maken gebruik van dit onderwijs.

Halvering in 2013 en volledige stop van de subsidie per 2017 heeft geleid tot sluiting van zo'n 70 scholen, waaronder die in Montpellier in Frankrijk. De sectie NL in Parijs op St Germaine-en-Laye is ook als gevolg hiervan opgeheven. Er is nu een prive school met hoge ouderbijdragen, alsmede bedrijfsbijdragen.

Ook de kwaliteit van het onderwijs werd bedreigd doordat er minder geld beschikbaar was voor het ontwikkelen van lesmateriaal en bijscholing van leerkrachten*.

Sinds 1/1 2018 is hervatting van subsidiering aangekondigd, op het gereduceerde niveau van na 2013.

Pleidooi

Wij pleiten ervoor goed onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur toegankelijk te houden voor kinderen wiens ouders meistens tijdelijk buiten Nederland wonen en werken. De recente geschiedenis laat zien dat hiervoor continuïteit nodig is in de ondersteuning, met grote voorkeur voor het niveau per leerling van voor 2013, zoals ook bepleit door het NOB. Anders gezegd laat dit onderwijs niet een sluitstuk van de begroting zijn. Hierbij zij aangemerkt dat het totaal bedrag wat hiermee gemoeid is bescheiden lijkt in vergelijking tot wat oa besteed wordt aan handelsmissies, terwijl het de uitzending van nederlands talent naar het buitenland zeer ten goede komt.

Discussie

In 1983 is ondersteuning van onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur in het buitenland gestart op een niveau van in euro termen 450- 500 per leerling per jaar. Motivering voor deze ondersteuning, naast de bijdragen van ouders, bedrijven en instellingen, was de vergemakkelijking van aansluiting bij het onderwijs in Nederland bij terugkeer. Een derde van alle leerlingen komt binnen vijf jaar in Nederland terug. De subsidie werd verleend via het NOB, tevens belast met de ontwikkeling van lesmateriaal van goede kwaliteit.

Vanaf 2013 is deze ondersteuning van het onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur, als deel van de bezuinigingen van de regering, eerst gehalveerd, en vervolgens per 1/1/2017 geheel gestopt. Hierbij werd als toelichting gegeven dat verhoging van de bijdragen van de betrokken ouders en bedrijven, het wegvallen van de ondersteuning zouden moeten opvangen. Het NOB bleef bestaan, zij het in gereduceerde vorm.

Zoals gevreesd hebben een aantal scholen deze bezuiniging niet overleefd. Dit was reeds voorzien als conclusie van een onderzoek uitgevoerd door de Radboud Universiteit. Het Ministerie OCW meldt dat 35 scholen sloten. Anders dan "gedacht" door de overheid bleken andere betrokken partijen niet in staat of bereid het missende aan te vullen. Ook in Frankrijk ging de school in Montpellier dicht.

Er werken veel, naar schatting tenminste 50000 Nederlanders in het buitenland. Deze arbeidsmobiliteit komt ook Nederland ten goede in allerlei vormen van "kruisbestuiving". En natuurlijk ook in de mogelijkheid voor Nederlandse bedrijven buitenlandse opdrachten te verwerven. Bij de beslissing een tijd in het buitenland te gaan werken, speelt de complexiteit van herintreding in het Nederlandse onderwijs een belangrijke rol. Uitzendingen met klassieke, complete "expat" arbeidsvoorwaarden, inclusief het vanuit de werkgever verzorgde Nederlandse onderwijs, worden steeds zeldzamer. De behoefte aan onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur, naast dat in de lokale taal, wordt echter niet minder, noch de ermee gemoeide kosten. In Frankrijk zijn er zo'n 500 leerlingen, die gebruik maken van dergelijk onderwijs, wereldwijd zo'n 14000.

Het kunnen bijhouden/ontwikkelen buiten Nederland van de Nederlandse-taalvaardigheid, heeft voor de betrokkenen, maar ook voor "Nederland" een aantal voordelen:

- Contact mogelijkheid met familie
- Ontwikkelen van tweetaligheid van met name jongere kinderen is zeer bevorderlijk voor de ontwikkeling, en zelfs gezondheid
- Minder noodzaak voor "inhaal onderwijs"
- Voortgezet en hoger onderwijs in Nederland blijven toegankelijk
- Het vereenvoudigen van werken in het buitenland, met name ook de uitzending van voor deelname aan internationale projecten noodzakelijk personeel.

Op grond van het bovenstaande doen wij een dringend verzoek voor politieke steun voor de structurele subsidiering via het NOB van het onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur in het buitenland op het niveau van voor 2013. Dat niveau is gebleken effectief te zijn.

*Fanf: Federatie Nederlandse Verenigingen in Frankrijk;

*VBNGB: Vereniging Belangenbehartiging Nederlandse gepensioneerden in het buitenland.

*NOB stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland